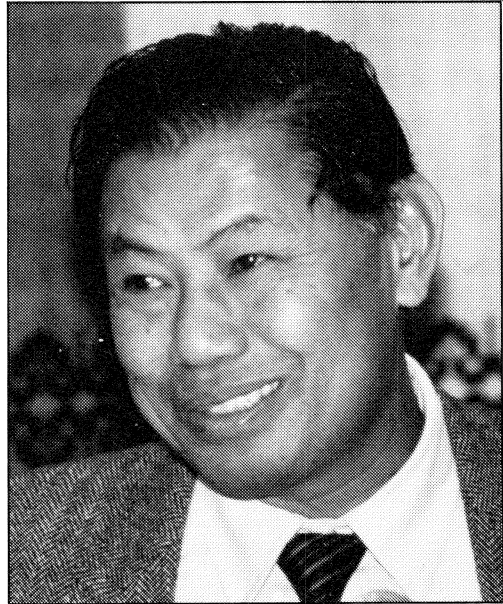

KASVATUKSEN KAUTTA OMAEHTOISUUTEEN

Filosofian tohtori Koson Srisang on kotoisin pienestä Nalaon kylästä Koillis-Thaimaassa. Hänen vanhempansa olivat luku- ja kirjoitustaidottomia köyhiä maatyöläisiä.

Srisang kertoo lapsuudestaan: hän tuli jo lapsena tuntemaan, mitä köyhyys, kärsimys, sorto ja ulkopuolisuus merkitsevät käytännössä. Niinpä monissa yliopistoissa sekä kotimaassaan että maailmalla opiskellut Srisang haluaakin nyt palauttaa saamansa tiedon ja kokemukset syntymäkyläänsä ja jäädä sinne pysyvästi toteuttamaan perustamaansa projektia.

Koson Srisang vieraili viime kesänä Meeting in Finland -seminaarissa, jossa etsittiin kasvatuksen keinoja kriittisen kansalaisuuden kautta demokratiaan.

Tohtori Koson Srisangin ajatuksia thaimaalaisen kyläinstituutin toiminnasta

Hänen kyläprojektinsa VITAL käynnistyi vuonna 1987. Sen paikallisesti tunnettu nimi on Yaw Paw, mikä merkitsee "Nuoruus itselle — Luota itseesi -projekti". Sen perusajatuksia on niin henkisen kuin aineellisenkin omaisuuden jakaminen. Kyläläiset — tässä tapauksessa nuoret — oppivat selviytymisen strategiaa maailmassa, joka ei ole rakennettu köyhiä varten. Tavoitteena on palauttaa kyläyhteisö sykkiväksi jälleen, palauttamalla sen kulttuurinen identiteetti. Koson pitääkin omaa elämäntarinaansa ja projektia saman kolikon eri puolina.

Koson Srisangin Nanaon kyläprojektin ytimeenä on kyläinstituutti (Village Institute for Training and Alternative Living). Se on tietynlainen sisäoppilaitos, jossa opiskelee köyhien perheiden lapsia ja nuoria, iältään 13—18 -vuotiaita. Opiskelijat asuvat ja työskentelevät yhdessä, syövät ja laulavat, ja kuten professori asian ilmaisee, joskus myös itkevät yhdessä.

"Thaimaalainen kasvatuserjestelmä suosii rikkaita, köyhillä ei ole varaa kustantaa lapsiaan kouluun. Lisäksi oppisisällöt ja opetusmenetel-

mät vahvistavat epäoikeudenmukaista yhteiskunnallista rakennetta. Se on omiaan vierottamaan opiskelijat köyhistä ihmisistä. Perhe saattaa myydä karjansa ja kaiken omaisuutensa voidakseen kouluttaa lapsensa, jotka sitten kuitenkin joutuvat työttömiksi tai alityöllistetyiksi”, tohtori Srisang selittää.

Mutta aloitetaan kauempaa. Tohtori Srisang näkee kyläyhteisöjen rakenteiden hajoamisen syyksi pitkän historiallisen kehitysketjun, jonka seurauksena Koillis-Thaimaasta tuli kulttuurinen siirtoma.

Viimeksi kuluneiden kahdensadan vuoden aikana Koillis-Thaimaa on läpikäynyt prosessin, jonka seurauksena se yhdistettiin varsinaiseen Thaimaan nykyiseen valtioon. Tätä ennen Koillis-Thaimaa oli itsenäinen ja autonominen alue, jolla oli oma sosiaalinen, poliittinen ja taloudellinen järjestelmä. Samoihin aikoihin läntinen kolonialismi tuli Aasiaan.

Vaikka Thaimaasta ei tullutkaan poliittisesti siirtomaata, kulttuurisesti ja henkisesti kohtalo tuntui varsin samankaltaiselta. Suuri osa perinteistä kulttuuria ja kansan omaa viisautta hävisi, unohdettiin. Se merkitsi syvimmän ja omimman kansanluonteen kadottamista. Se mikä tarvittiin elämiseen, tuotettiin itse ja ihmiset kykenivät nauttimaan työstään ja elämästään.

Koson Sri Sang sanoo, että aikaisemmin Thaimaassa yritettiin löytää demokratian mallia Englannista ja Yhdysvalloista, teollistumiseen on etsitty esikuvia Singaporesta, Taiwanista, Etelä-Koreasta ja jopa Japanista. Läntisen maailman jäljittelemine ei ole kuitenkaan tuonut mukanaan

muuta kuin lisää kurjuutta. Opiksi ottaminen ja jäljittelemine ovat kaksi eri asiaa.

Vielä muutamia kymmeniä vuosia sitten useimmilla kylän asukkailla oli omaa maata. Nyt he ovat menettäneet sen. Muualla asuvien maanomistajien määrä on kasvanut ja tilojen hoitoa laiminlyödään. Keinottelu ja kuivuus tuhoavat metsiä. Ihmiset ovat köyhiä ja velkaantuneita. Kylät ovat kuolemassa, koska monet maattomat, etenkin nuoret lähtevät kylästä kaupunkiin. Kaupungeissa he joutuvat työskentelemään kurjissa olosuhteissa usein häikäilemättömästi hyväksikäytettyinä, monet heistä prostituoituina. Kylään jäävät lapset ja vanhukset elävät pääasiallisesti niiden avustusten varassa, joita muualla työssäkäyvät perheenjäsenet lähettävät heille.

”Kyläen elämä on rappioitunut. Ne eivät enää hengitä. Ihmiset ovat menettäneet identiteettinsä ja he ovat menettäneet kyvyn toimia vapaina, inhimillisinä olentoina”, sanoo Koson Srisang.

Kyläen asukkailla on periaatteessa oikeus äänestää yleisissä vaaleissa, mutta vaalilaki ja ääntenosto vie käytännössä tämän oikeuden ja tekee heistä poliittisen manipuloinnin kohteita.

Selviytymiseen koulutuksen kautta

Näitä olosuhteita korjaamaan perustettiin joi-takin vuosia sitten projekti ja siihen kuuluvan kyläinstituutin koulutusohjelma käynnistettiin. Projektin tarkoituksena on etsiä ja ottaa uudeleen käyttöön satoja vuosia vanha perinteinen tieto ja viisaus, joka kertoo, mitä maa ja ihminen juuri täällä tarvitsevat. Se merkitsee tutustumista

kansanperinteeseen ja juurien etsimistä myös vanhasta ja unohdetusta thai-uskonnosta. Sitä harjoitettiin jo ennen buddhalaisuuden tuloa ja se merkitsee syvimmiltään kirkasta ja selkeää käsitystä jumaluuden, ihmisyyden ja luonnon välisestä yhteydestä.

Tohtori Koson Srisangin projekti ja kyläinstituutin toiminta perustuvat siis kansanviisaudelle.

Työ ei ole ollut helppoa. Viranomaiset ovat katsoneet karsaasti koulutusprojektiä ja sen toimintaa on tarkkailtu. Kolmeen eri otteeseen kylässä on vierailut kolmenkymmenen aseistettuun henkilön ryhmä, joka on kullakin kerralla viipynyt paikalla kolmen viikon ajan tarkoituksenaan tuhota tämä omapäinen aloitteellisuus. Projektiä on kuitenkin vastoinkäymisistä huolimatta onnistuttu jatkamaan. Aseina ovat olleet nöyrä kärsivällisyys ja määrätietoinen sitoutuminen siihen, mitä pidetään oikeana. Aseellisia vierailuja ei ole tapahtunut enää vuoden 1988 jälkeen.

”Thaimaa ei ole köyhä maa, vaikka niin monet ihmiset ovatkin köyhiä”, Srisang sanoo. ”Joillakin harvoilla on vain niin paljon ja enemmistöllä niin vähän. On kysymys syrjinnästä ja epäoikeudenmukaisuudesta.”

Yhteisöllä on oma filosofia

Yhteisön toiminta perustuu viiden kohdan filosofiaan. Ensinnäkin rakkaus maahan ja ympäristöön sekä luonnon ja ihmisen yhteyden ymmärtäminen. Toiseksi käden taitojen kehittäminen ja työn tekeminen käsillä. Kolmanneksi sydämen ravitseminen säällillä ja myötätunnolla niin, että opittaisiin enemmän jakamaan kuin kilpailemaan. Neljänneksi ajattelun ja ymmärtämisen kehittäminen. Viidenneksi se, minkä perimätieto kertoo, että yksilö ja yhteisö ovat yhtä merkityksellisiä.

Päämääränä on yksinkertainen ja kulutuskirittinen elämäntapa ja laajan koulutuksen avulla saavutettava henkinen ja taloudellinen omaehtoisuus ja omavaraisuus. Laajaan talousohjel-

maan kuuluu maanviljelyksen kehittäminen siten, että se mitä kulutetaan, tuotetaan itse. Teknisessä koulutuksessa pyritään tarkoituksenmukaisuuteen. Se merkitsee esimerkiksi sitä, että instituutissa valmistetaan itse sellaisia työvälineitä, jotka pystytään myös itse korjaamaan ja huoltamaan. Tulevaisuudessa pyritään myös itse kehittämään uusia työvälineitä.

Instituutissa voi harjoittaa jonkin verran yliopistotason opintoja, esimerkiksi matematiikkaa, yhteiskuntatiedettä ja kieliä. Perusterveydenhuoltoa opiskellaan rinnakkain perinteisen luonnonlääkinnän kanssa. Lakitietoa opinto-ohjelmassa on sen verran, että opiskelijat oppivat ymmärtämään lakitekstiä ja kykenevät ajamaan omia ja muiden kylän asukkaiden asioita voidakseen taistella hyväksikäyttöä ja syrjintää vastaan.

Oman perinteisen kulttuurin ymmärtäminen ja eri taiteenlajien, esimerkiksi kansanmusiikin ja vanhojen tarinoiden tunteminen ovat keskeisellä sijalla.

Kaikessa opetuksessa korostetaan ihmisten eettistä rohkeutta sekä sitoutumista toimimaan sekä hengellisten, henkisten että poliittisten asioiden hyväksi. On kysymys sosiaalisen tietoisuuden herättämisestä sekä maailmanlaajuisen näkökulman avaamisesta.

Tohtori Koson Srisang sanoo, että hänen paluunsa omaan kotikylään merkitsee hänen erään elämänkehänsä umpeutumista. Hän haluaa elää yhdessä yhteisön muiden ihmisten kanssa ja jakaa heidän kokemuksensa ja kohtalonsa. Srisangin unelma on nähdä kyläinstituutti, jonka tehtävänä on kasvatusta ja vaihtoehtoisen elämäntavan opiskelu: tulevien kymmenen vuoden kuluessa kehittyvä kyläyliopisto.

Mutta hän puhuu myös ihmiskunnan yhteisestä unelmasta ja yhteisestä polusta. Hän tar koittaa sillä sitä, että kukin kohdallamme voimme olla parantamassa kasvatuksen kautta kaikkein heikoimmassa asemassa olevien lähimmäistemme asemaa ja rakentamassa maailmaa, jossa vallitsee rauha ja oikeudenmukaisuus.

LIISA VEENKIVI

Instituutin osoite:

Phd Koson Srisang/ VITAL
Nalao Village, Tambol Nonghai
P.O. Box no. 1, Wapipathum
Mahasarakham 44120
Thailand

Phd Koson Srisang
P.O. Box 24 Chorakhehua
Bangkok 10230, Thailand
puh. (02)510-7287

Kuva vasemmalla:

Silkkiperhosten toukista saatava silkkilanka on yksi köyhien koillisthaimaalaisen kylien käsityöelinkeinoista. (Kuva: Anneli Kajanto)